

ХОДОРОВСЬКИЙ ГЕОРГІЙ ІВАНОВИЧ: ФІЗІОЛОГ, НАУКОВЕЦЬ, ВЧИТЕЛЬ, ПОЛІТИК, ДИПЛОМАТ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ (ДО 85-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

I. В. Геруш, В. М. Ходоровський, С. С. Ткачук, О. В. Ясінська, С. І. Анохіна

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

У статті висвітлені основні віхи життєвого та творчого шляху у науці, фундаментальній медицині, педагогіці, політиці та дипломатії доктора медичних наук, професора Ходоровського Георгія Івановича, випускника та багатолітнього співробітника Чернівецького медичного інституту (нині – Буковинський державний університет).

Ключові слова:

Ходоровський Георгій Іванович, науково-педагогічна спадщина, політика, дипломатія.

Клінічна та експериментальна патологія 2023. Т.22, №3 (85). С. 83-87.

DOI:10.24061/1727-4338.XXII.3.85.2023.13

E-mail: tkachuk.svitlana14@bsmu.edu.ua

GEORGIY IVANOVYCH KHODOROVSKY: PHYSIOLOGIST, SCIENTIST, TEACHER, POLITICIAN, DIPLOMAT, PUBLIC FIGURE (IN COMMEMORATION OF THE 85TH ANNIVERSARY)

Ig. V. Gerush, V. M. Khodorovskyi, S. S. Tkachuk, O. V. Yasinska, S. I. Anokhina
Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

The article highlights the main milestones of the life and creative path in science, fundamental medicine, pedagogy, politics and diplomacy of the doctor of medical sciences, professor Georgiy Ivanovych Khodorovsky, a graduate and long-term employee of the Chernivtsi Medical Institute (now Bukovinian State University).

Key words:

Georgiy Ivanovych Khodorovsky, scientific and pedagogical heritage, politics, diplomacy.

Clinical and experimental pathology 2023. Vol.22, № 3 (85). P. 83-87.

У серпні цього року виповнилося 85 років від дня народження Георгія Івановича Ходоровського – доктора медичних наук, професора, фізіолога, відомого науковця та педагога, політика, громадського діяча, дипломата.

Ходоровський Георгій Іванович народився в селянській родині 28 серпня 1938 року у селі Товтри Заставнівського району Чернівецької області. Своє дитинство Георгій Іванович, попри важкі голодні роки, завжди згадує з теплотою, бо матеріальні труднощі компенсувалися теплими родинними стосунками. З особливою ніжністю і вдячністю згадує він свою бабусю Катерину, яка була освіченою й набожною жінкою, мала багато церковних книг. Саме вона ще до школи самотужки навчила грамоти допитливого та вже тоді жадібного до знань малого онука Георгія.

Потім – навчання у Товтрівській семирічній та Заставнівській середній школі [1, 2]. Заставнівська школа залишила помітний слід не тільки в глибині й широті набутих знань, а й у загальному становленні підлітка і юнака завдяки досвідченим, відданим своїй справі учителям, які всіляко намагалися зацікавити своїм предметом, прищепити учням смак до навчання. Працювали гуртки, активним учасником яких був і Георгій.

Ходоровський Георгій Іванович

Із 1955 по 1961 роки – навчання у Чернівецькому медичному інституті. Вчився тільки на «відмінно», був старостою групи, активістом у громадському житті, захоплювався художньою самодіяльністю: виступав ведучим студентських концертів упродовж усіх років навчання, активно займався спортом. Та понад усе вабила наука, особливо хірургія. Однак не сталося бути хірургом: як випускника ЧМІ 1961 року з червоним дипломом Георгія Ходоровського рекомендували до аспірантури на кафедру нормальної фізіології, яку очолював у той час професор Яків Давидович Кіршенблат – вчений зі світовим ім'ям, педагог, інтелігент, людина широкої ерудиції [3, 4].

У 1964 році Ходоровський завершив навчання в аспірантурі й подав до спеціалізованої ради кандидатську дисертацію, яку захистив наступного року, здобувши ступінь кандидата медичних наук. Тоді ж призначений завідувачем відділу аспірантури і клінічної ординатури ЧМІ.

1968 року отримав вчене звання доцента і пропозицію оформляти документи на роботу в закордонному вищому навчальному закладі. У 1969 році обраний за конкурсом через Міжуніверситетську раду для країн Співдружності (Лондон, Велика Британія) на посаду доцента кафедри фізіології людини медичного факультету Державного університету Замбії. У вересні того ж року приступив до роботи [2, 4].

Представлення доцента і голови профкому Посольства СРСР у Замбії Г. І. Ходоровського меру м. Лусака, члену Муніципальної ради Фліфорту Чірві (1969р.)

Згодом, у 1970 році Наукова рада з науково-дослідницької роботи і Міністерство охорони здоров'я Замбії запросили Ходоровського очолити експедицію з вивчення медико-санітарних проблем країни, його ввели до редколегії науково-популярного журналу ЮНЕСКО «Здоров'я» (Health). Реальним здобутком вченого за тих обставин стало виявлення особливостей зобної ендемії в Замбії. Науковий матеріал дослідника містив новизну й друкувався в африканських і європейських наукових виданнях, його вистачило для докторської дисертації.

Роки роботи в Замбії для Ходоровського були першим знайомством із дипломатією і успішним входженням в особливості її практичного втілення.

Після завершення роботи в Замбії в серпні 1973 року Г.І.Ходоровський повернувся до ЧМІ на кафедру фізіології; протягом 1980-1987 рр очолював її. З травня 1977 по 1987 роки працював проректором із наукової роботи та міжнародного співробітництва [5]. З цієї посади влітку 1987 року Ходоровського направлено до Афганістану на посаду радника ректора Кабульського медичного інституту і керівника групи (з 50 осіб) науково-педагогічних консультантів для системи охорони здоров'я Афганістану. Невдовзі по тому Георгій Іванович став радником Міністра охорони здоров'я [2, 4].

У 1988 році Георгій Іванович захистив докторську дисертацію, здобувши науковий ступінь доктора медичних наук і вчене звання професор.

Після завершення місії в Афганістані 15 лютого 1989 року він повернувся до Чернівців і продовжив працювати на посаді професора кафедри нормальної фізіології ЧМІ, згодом очоливши її. У 1990 році колектив співробітників ЧМІ висунув Г.Ходоровського кандидатом у депутати Верховної Ради України. Його обрали депутатом від теперішнього Шевченківського району Чернівців. На першій сесії Верховної Ради Георгія Івановича обрали головою Постійної комісії у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства, членом Президії Верховної Ради[6].

У Верховній Раді України: Г. І. Ходоровський, О. О. Мороз – спікер ВР, В. І. Желіба – Посол України в Білорусі

Сам Г.Ходоровський каже, що вражаючою сторінкою його життя, з якою не можна порівняти його наукові роботи, ні власні патенти та написані книги, була робота у Верховній Раді України, яка увійшла в історію держави, як Рада першого демократичного скликання (1990-1994 рр.) [7].

У жовтні 1992 року Г.Ходоровського переведено з Верховної Ради на посаду Посла з особливих доручень МЗС України. Україна отримала згоду на прийняття Г.Ходоровського Послом України в Індії. З 13 лютого, тобто з дня вручення Вірчих Грамот Президентів Індії, і до 21 липня 1998 року працював першим Надзвичайним і Повноважним Послом України в Індії [7, 8 с. 30-2]. Саме тоді вчений і дипломат доклав багато зусиль для формування позитивного образу України як миролюбивої, без'ядерної, позаблокової і передбачуваної держави. Він налагодив першочергову

договірну-правову базу двосторонніх економічних, торгівельних та культурних зв'язків між Україною та Індією. За вагомий внесок у розвиток взаємовигідних відносин між обома державами був удостоєний звання почесного професора Міжнародного Інституту Менеджменту та Маркетингу.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Індії Г. І. Ходоровський

Указом Президента України у серпні 1996 року Г. І. Ходоровському присвоєно вищий в дипломатії ранг: Надзвичайний і Повноважний Посол України із пожиттєвим дипломатичним паспортом. Його робота в Індії була відзначена подяками МЗС України, «Премією імені Індіри Ганді» та почесним знаком «За зміцнення миру і дружби народів» Індо-Європейської асоціації [7, 8 с. 28-30].

Склавши повноваження посла в Індії, Г. Ходоровський продовжив працю у центральному апараті МЗС України, вийшов там на пенсію й повернувся у квітні 1999 року до Буковинського державного медичного університету на посаду професора кафедри нормальної фізіології, а з грудня 2000 року по червень 2005 очолював її.

Під час занять з іноземними студентами

Будучи учнем професора Я. Д. Кіршенבלата, професор Г. І. Ходоровський продовжував розвивати традиції, закладені Я. Д. Кіршенблатом в організаційній, навчально-методичній та науковій роботі [9, 10]. Його робота у Вищій школі відзначена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України у 2005 році.

З 2003 року працював також професором кафедри міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Викладав предмети «Історія дипломатії», «Дипломатична та консульська служба», «Дипломатичний етикет та церемоніал» [8 с. 28-30].

Г. І. Ходоровський – різнобічний вчений і публіцист. Він має ряд наукових праць із питань українсько-індійських відносин, опублікованих, зокрема, в журналі МЗС «Політика і час», чимало матеріалів у періодичній центральній та місцевій пресі.

Колектив факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ ім. Ю. Федьковича

Під науковим керівництвом професора-дипломата захищено 14 магістерських робіт.

Георгій Іванович активний в громадсько-політичному житті України. Брав участь у реалізації тристороннього українсько-молдавсько-румунського проекту «Громадський моніторинг розпорядчої діяльності місцевого самоврядування України, Республіки Молдова та Румунії щодо їх адаптації до вимог ЄС», був лектором Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, депутатом Чернівецької міської ради (всього обирався чотири рази) [9].

Творчий здобуток Г. Ходоровського включає понад 300 друкованих праць з питань біології, медицини, міжнародних відносин, 12 монографій і навчальних посібників українською, російською і англійською мовами, три винаходи та понад 20 рацпропозицій, 7 підготовлених кандидатів медичних наук та 14 магістрів із міжнародних відносин.

Професор Г. І. Ходоровський тривалий час був членом спеціалізованої Вченої Ради Д 05.600.02 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Притаманний Георгію Івановичу глибокий професіоналізм, багатий досвід, талант дипломата та науковця викликають глибоку повагу. Багатогранність його енергійної, діяльної натури викликає неабияке захоплення – талановитий вчений-філософ медицини є також автором поетичних збірок «Червона калина», «Мальви і чорнобривці»

Держава високо поцінувала працю Г. Ходоровського. Він нагороджений дипломом та пам'ятною медаллю «За заслуги в розбудові економіки України та вагомий внесок у створення гідного міжнародного іміджу нашої Держави», занесений до «Золотої книги ділової еліти України» (2000) і до «Української дипломатичної енциклопедії», відзначений почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України і Золотим орденом «Свобода і честь» всеукраїнського козацького війська, цінними подарунками. Лауреат премії імені Омеляна Поповича, відзначений Дипломом і пам'ятною медаллю «За заслуги в розбудові економіки України та вагомий внесок у створення гідного міжнародного іміджу нашої Держави». Колеги, учні та всі, хто знайомий із цією непересічною багатогранною людиною, вітають його з ювілеєм та бажають міцного здоров'я, творчого довголіття, невичерпної енергії.

Список літератури

1. Пішак ВП, редактор. Сторінки історії: біографічний довідник завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998 рр.). Чернівці: БДМА; 1999, с. 186.
2. Бойчук ТМ, редактор. Випускників славетні імена. Чернівці: Місто; 2014. 240 с.
3. Пішак ВП, редактор. Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспективи розвитку (до 60-ліття від дня заснування). Чернівці: БДМА; 2004, с. 78-9.
4. Бойчук ТМ, Білоус ВІ. Буковинський державний медичний університет. Етапи становлення та розвитку (до 70-річчя від ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

початку діяльності на Буковині). Буковинський медичний вісник. 2013;17(2):220-30.

5. Пішак ВП, Ходоровський ГІ, Мислицький ВФ, Ткачук СС. Витоки, сьогодення та перспективи фізіологічної науки на Буковині. Буковинський медичний вісник. 2006;10(2):3-4.
6. Бойчук ТМ, редактор. Буковинський державний медичний університет. Історія і сьогодення (до 70-річчя). Чернівці: Видавництво БДМУ; 2014. 227 с.
7. Ходоровський Г. Моя дипломатична стежка. Україна дипломатична. 2018;19:214-29. doi:10.37837/2707-7683-2018-10
8. Макар ЮІ, редактор. Історико-політичні проблеми сучасного світу. Чернівці: Рута; 2009. Т. 19-20, Павлюк М. Фаховий дипломат і талановитий лектор; с. 28-30. с. 30-2.
9. Пішак ВП, Джуран ВТ. Ходоровський Георгій Іванович. Лікар. Фізіолог. Науковець. Дипломат. Політик. Громадський діяч. Вчитель. (До 70-ліття від дня народження). Чернівці: Колір-Друк; 2008. 224 с.
10. До 75-ліття Ходоровського Георгія Івановича – доктора медичних наук, професора, надзвичайного і повноважного посла України. Вісник Вінницького національного медичного університету. 2013;17(2):532-3.

References

1. Pishak VP, redaktor. Storinky istorii: biohrfachnyi dovidnyk zaviduvachiv kafedr ta profesoriv Bukovyns'koi derzhavnoi medychnoi akademii (1944-1998 rr.) [Pages of history: biographical directory of heads of departments and professors of the Bukovyna State Medical Academy (1944-1998)]. Chernivtsi: BDMA; 1999, p. 186. (in Ukrainian)
2. Boichuk TM, redaktor. Vypusknikiv slavetni imena [The graduates have famous names]. Chernivtsi: Misto; 2014. 240 p. (in Ukrainian)
3. Pishak VP, redaktor. Bukovyns'ka derzhavna medychna akademiia: stanovlennia, zdotuky, perspektvy rozvytku (do 60-littia vid dnia zasnuvannia) [Bukovinian State Medical Academy: establishment, achievements, development prospects (up to the 60th anniversary of its foundation)]. Chernivtsi: BDMA; 2004, p. 78-9. (in Ukrainian)
4. Boichuk TM, Bilous VI. Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet. Etapy stanovlennia ta rozvytku (do 70-richchia vid pochatku diial'nosti na Bukovyni) [Bukovinian state medical university. Stages of the organization and development (Commemorating the 70-th anniversary since the beginning of its activity in Bucovyna)]. Bukovinian Medical Herald. 2013;17(2):220-30. (in Ukrainian)
5. Pishak VP, Khodorovskiy GI, Myslitskiy VF, Tkachuk SS. Vytoky, s'ohodennia ta perspektvy fiziolochnoi nauky na Bukovyni [The sources, present and prospects of physiological science in Bukovina]. Bukovinian Medical Herald. 2006;10(2):3-4. (in Ukrainian)
6. Boichuk TM, redaktor. Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet. Istorii i s'ohodennia (do 70-richchia) [Bukovinian State Medical University. History and the present (until the 70th anniversary)]. Chernivtsi: Vydavnytstvo BDMU; 2014. 227 p. (in Ukrainian)
7. Khodorovskiy H. Moia diplomatychna stezhka [My Path to Diplomacy]. Diplomatic Ukraine. 2018;19:214-29. doi: 10.37837/2707-7683-2018-10 (in Ukrainian)
8. Makar YuI, redaktor. Istoryko-politychni problemy suchasnoho svitu. Chernivtsi: Ruta; 2009. T. 19-20, Pavliuk M. Fakhovy diplomat i talanovytyi lektor [Professional diplomat and talented lecturer]; p. p. 28-30; 30-2. (in Ukrainian)
9. Pishak VP, Dzhuran VT. Khodorovs'kyi Heorhii Ivanovych. Likar. Fiziolo. Naukovets'. Diplomat. Polityk. Hromads'kyi diiach. Vychytel'. (Do 70-littia vid dnia narodzhennia) [Georgiy Ivanovich Khodorovsky. Doctor. Physiologist. Scientist Diplomat. Politician. Clinician and experimental pathology. 2023. T.22, № 3 (85)

Public figure. Teacher (Until the 70th birthday)]. Chernivtsi: Kolir-Druk; 2008. 224 p. (in Ukrainian)

10. До 75-ліття Khodorovs'koho Heorhiia Ivanovycha – doktora medychnykh nauk, profesora, nadzvychainoho

i povnovazhnogo posla Ukrainy [To the 75th birthday of George Ivanovich Khodorovsky – Doctor of Medical Sciences, Professor, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine]. Reports of Vinnytsia National Medical University. 2013;17(2):532-3. (in Ukrainian)

Відомості про авторів:

Геруш І. В. – ректор закладу вищої освіти, професор кафедри біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

E-mail: gerush.igor@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2177-5158>

Ходоровський В. М. – проректор з науково-педагогічної роботи, доцент кафедри патологічної фізіології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

E-mail: khodorovskiy.volodymyr@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4380-9884>

Ткачук С. С. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри фізіології ім. Я. Д. Кіршенבלата, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

E-mail: tkachuk.svitlana14@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-4237-1902>

Ясінська О. О. – к.мед.н., доцент кафедри фізіології ім. Я. Д. Кіршенבלата, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

E-mail: jasinska.olena@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7389-0804>

Анохіна С. І. – к.мед.н., доцент кафедри фізіології ім. Я. Д. Кіршенבלата, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

E-mail: anohina.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6808-9916>

Information about authors:

Gerush I. – rector of higher educational establishment PhD, professor of the Department of Bioorganic and Biological Chemistry and Clinical Biochemistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: gerush.igor@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2177-5158>

Khodorovskyy V. – Vice-Rector on Scientific and Pedagogical Work, Associate Professor of the Department of Pathophysiology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: khodorovskiy.volodymyr@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4380-9884>

Tkachuk S. S. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Ya. D. Kirshenblat Department of Physiology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: tkachuk.svitlana14@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-4237-1902>

Yasinska O. V. – PhD, Associate Professor of the Ya. D. Kirshenblat Department of Physiology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: jasinska.olena@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7389-0804>

Anokhina S. I. – PhD, Associate Professor of the Ya. D. Kirshenblat Department of Physiology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: anohina.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6808-9916>

Стаття надійшла до редакції 05.09.2023

© І. В. Геруш, В. М. Ходоровський, С. С. Ткачук, О. В. Ясінська, С. І. Анохіна

